

Er jeg velkommen?

Hvordan opplevde unge flerkulturelle voksne integrering? I institusjonene som barnehage og skole. Et tilbakeblikk.

Noah Vukovic

Kandidat nr. 23

BMBAC3900

Trondheim, april 2022

Innhold

1.0 Innledning.....	3
1.1 Begrunnelse av valg av tema	3
1.2 Valg av problemstilling	3
1.3 Oppgavens oppbygging og avgrensning	4
2.0 Teori	4
2.1 Kultur	4
2.2 Krysskulturell	4
2.3 Identitet.....	5
2.4 Anerkjennelse og Tilhørighet	5
2.5 «Fordeler og stolthet»	6
2.6 Innvandring	6
2.7 Integrering	6
2.8 utfordringer.....	7
2.9 VG Artikkelen «Tja, vi elsker» og NRK Debatten «Nekter å være norsk»	8
3.0 Metode.....	8
3.1 Valg av metode.....	9
3.2 Intervju som metode	9
3.3 Valg av informanter.....	9
3.4 Forberedelser og innsamling av datamateriale.....	10
3.5 Behandling av datamateriale.....	11
3.6 Etske hensyn/Retningslinjer	11
3.7 Metodekritikk	11
4.0 Innledning for funn og drøfting.....	12
4.1 Funn og Drøfting	12
4.2 INTEGRERING: «Hvilke tanker har du rundt integrering av flerkulturelle barn i Norge?»	13
4.3 UTFORDRINGER: «Har du opplevd mobbing, undertrykkelse, rasisme, fordommer osv. på grunn av at du har en flerkulturell bakgrunn?»	15
4.4 IDENTITET: «Hva er din identitet?»	17
4.5 FORDELER & STOLTHET: «Føler du deg stolt av å være flerkulturell?»	17
4.6 SYNLIGGJØRING: «Synes du bhg/skolen/lærerne har vært til støtte med å synliggjøre din kultur og identitet?	18
5.0 Konklusjon	20
6.0 Avslutning	21
7.0 Litteraturliste	22
8.0 Vedlegg	23

1.0 Innledning

Under oppveksten hadde jeg vansker med å finne ut hvor jeg tilhører, hva er min identitet? Å vokse opp med flere kulturer og språk kan være forvirrende og utfordrende for barn i Norge. Det er naturlig at man vill føle tilhørighet blant andre mennesker, spesielt venner og den følelsen å være annerledes blant andre kan være tung. Å føle seg annerledes kan føre til flauhet og skam, at man ikke føler seg velkommen blant andre rundt seg. Mange barn innser ikke ofte hva det betyr å være flerkulturell, hva det betyr å kunne flere språk. Noen ser på det som negativt og meningsløst og andre ser mer positivt og har en stolthet.

I dag har det flerkulturelle temaet blitt mer og mer aktuelt rundt hele landet, alt i fra barnehager og skoler til sosiale medier og politikk. Det har vært mange ulike debatter og artikler som har skapt mye diskusjon rundt det flerkulturelle aspektet i dagens samfunn. Slik som den mye omtalte VG artikkelen «Tja, vi elsker» som underveis ble en paneldebatt av Fredrik Solvang på NRK hvor andre generasjons flerkulturelle voksne diskuterte mot første generasjons flerkulturelle for eksempel tidligere kulturminister Abid Raja.

1.1 Begrunnelse av valg av tema

Jeg heter Noah Vukovic, født og oppvokst i Norge med en flerkulturell bakgrunn. Min familie kommer fra det som tidligere het «Jugoslavia». Familien ankom Norge på 90-tallet fra en veldig destruktiv krig i Balkan hvor like kulturer og religioner kjempet mot hverandre. Dette har hatt en stor effekt på oppveksten min, familien og andre rundt meg. Den identiteten, kulturen og språket har hatt et stort preg på meg. Jo eldre jeg har blitt jo mer reflektert har jeg vært rundt min flerkulturelle bakgrunn og den identiteten jeg har i dag. Jeg vet at det er flere barn her i Norge som har behov for at vi pedagoger og lærere innehar slik kunnskap for å best mulig kunne møte de og ta de imot. «Flerkulturell» er et begrep som nylig har blitt enda mer aktuelt i dagens samfunn og man hører ofte om den manglende kunnskapen blant pedagoger, lærere og ansatte i disse ulike institusjonene. Dette temaet her er min lidenskap og er en av hovedgrunnene at jeg studere pedagogikk for å jobbe med flerkulturelle barn og delta i den utviklings prosessen og å være med til å gjøre en positiv endring i dagens barnehage/skole system.

1.2 Valg av problemstilling

«Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.» (Utdanningsdirektoratet, s.9 2017)

Institusjoner slik som barnehage og skole i Norge har et viktig arbeid med barn og deres utvikling og oppvekst. Man lurer alltid på hvordan pedagogene, lærerne, barnehage og skole jobber med flerkulturelle barn i Norge. Har de synliggjort det flerkulturelle? Har det vært lagt vekt på inkludering

og integrering? Har barna som har vært gjennom det norske læresystemet i dag vært fornøyde med hvordan de institusjonene har jobbet med det flerkulturelle aspektet?

I denne bachelor oppgaven skal jeg finne ut: «Hvordan opplevde unge flerkulturelle voksne integrering? I institusjonene som barnehage og skole? Et tilbakeblikk.

1.3 Oppgavens oppbygging og avgrensning

I denne oppgavens oppbygging og avgrensning har jeg valgt å dele oppgaven i åtte kapitler. Starte med innholdsfortegnelse, innledning, valg av tema og problemstilling. I kapittel 2 så skriver jeg min teoretiske grunn. Dette har jeg altså delt i flere underkapitler som jeg skal henviser til i funn og drøftingen i tillegg til litteratur. I kapittel 3 går jeg over til metode. Hvorfor jeg har valgt metoden, hva slags valg jeg har tatt i prosessen og forskningen for å svare på problemstillingen. Kapittel 4 så representerer jeg funnene fra forskningen og drøfter det med bruken av valgte teorien fra kapittel 2. Her delte jeg funnene og drøftingen med titler som viser sammenheng med teori titlene. Kapittel 5 viser jeg konklusjonen til oppgaven med å bruke drøftingen til funnene fra kapittel 4 og besvare problemstillingen. Mot slutten så leser dere en kort avslutning, referanselisten og vedleggene.

2.0 Teori

I dette kapittelet vil jeg presentere teorien jeg synes er relevant for å svare på problemstillingen. Dette er teori som jeg valgte i forveien av intervjuet og i etterkant av funnene. Disse begrepene er veldig sentrale for flerkulturelt forståelse, og er relevant for å besvare problemstillingen.

2.1 Kultur

Kultur er en paraplybetegnelse, det kan beskrive for eksempel kunst, mat, klær, normer, regler, religion, livssyn, historier, sport, også videre. Det er et mangfold av begreper som kan beskrive hva kultur er. Ordet kultur kommer fra det latinske ordet «colere», som betyr «å dyrke», som henviser til noe menneskeskapt. Kultur er hvordan mennesker tolker, forstår og organiserer verden rundt seg. Hvor mennesker har sitt syn på verden, verdier, idealer, normer og uttrykk som deles, skapes og vedlikeholdes. Kultur er ikke et statisk begrep, men den utvikler seg og forandrer seg hele tiden. (Salole, 2018, s.65)

2.2 Krysskulturell

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskap.» (Utdanningsdirektoret, 2017, s.9)

Det er mange ulike begreper som kan beskrive hva krysskulturell betyr, for eksempel flerkulturelle barn, minoritetsbarn, tokulturelle barn, tredjegerasjonsinnvandrere, migrant barn også videre. Det er mange begreper som brukes som kan være fremmedgjørende og misvisende. (Salole, 2018, s.35) Hvem er de

krysskulturelle barna? Det er mange som tenker på barn av innvandrere og flyktninger, mest oftest med annen farge på huden enn hvite som er majoriteten i Norge eller annen religion. Det finnes barn som har bakgrunn fra Skandinavia, Nord-Europa, Øst-Europa eller Nord-Amerika som også den erfaringen for å være krysskulturell og ikke bare de barna med en annen hudfarge. (Salole, 2018, s.37) Det er mange faktorer som spiller på det krysskulturelle, det er ikke bare en ting som gjelder innvandrere og flyktninger. Men alt av ulike kulturer, som et mangfold. Denne formen av teori fra Salole kan virke kompleks og forvirrende, men den inspirerer og få folk til å tenke annerledes. Det er mange låste faktorer innenfor det flerkulturelle aspektet som styrker en del av de fordommene, utfordringer og rasismen som oppstår blant barna og voksne med flerkulturell bakgrunn i dagens samfunn. Det er viktig for meg å belyse dette siden denne teorien motsier de låste begrepene om flerkulturelle barn, at alle barn med ulik bakgrunn tilhører bare en gruppe av mennesker. Det er mye mangel på forståelse og kunnskap rundt dette temaet. Salole prøver å henviser begrepet «krysskultur» som kvalitativt, unikt og subjektivt eget. «En beskrivende terminologi som gir resonans fra et eksistensielt ståsted.» (Salole, 2018, s.45)

2.3 Identitet

I rammeplanen står det: «Personalet skal synliggjøre språklig og kulturelt mangfold, støtte barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremme mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer.» (Utdanningsdirektoraret, 2017 s.48)

Begrepet identitet på latinsk er «idem». Idem betyr å være lik, altså å ligne på andre mennesker. (Hornverdt, 2012, s.233) Identitet er ofte knyttet til «Hvem er jeg?» og den har også en ekstern side som handler om hvordan andre opplever meg. Ikke bare sin egen bevissthet, men andres. (Kibsgaard, 2014 s. 29) Identitet gjenskapes, omformes og utvides i takt med menneskehetens nye erfaringer. Vi lever i en postmoderne tid som åpner muligheten til at mennesker i større grad kan velge sin egen identitet. Identitet har blitt på kort tid en av de mest sentrale begrepene både i litteraturen, forsknings miljøet og delvis i politikken. Ordet har etter hvert fått mange like betydninger at det har vært vanskelig å ha en full lukket definisjon. (Eriksen, 2005, s.36)

2.4 Anerkjennelse og Tilhørighet

«Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.» (Utdanningsdirektoraret, 2017, s.9)

Alle mennesker har behov for anerkjennelse. Undersøkelser viser at minoritetsspråklige elever lykkes best på skoler der de får anerkjennelse for kulturen og språket deres. (Lund, 2017, s.20) Å bli godt tatt imot i barnehagen og skole er en veldig viktig faktor for barnets trivsel og trygghet. Lund forteller videre at det kreves samhandling blant andre elever for å oppleve mestring. Positive samhandlingssituasjoner med medelever gir den enkelte eleven mulighet til å utvikle språkkompetansen sin og samtidig gi en større vurderingsevne og kulturforståelse. (Lund, 2017, s.20) Lund skriver videre om hvor viktig det er når en skole eller barnehage har et stort mangfold at både lærerne, pedagogene og foreldrene

samarbeider for å sette seg inn i barnets bakgrunn. Det er nødvendig for å tilrettelegge hverdagen best mulig slik at barna får oppleve tilhørighet, anerkjennelse og inkludering. Flere studier viser foreldre til barn med innvandrerbakgrunn har lite kontakt med skolen på grunn av kommunikasjon vansker og manglende språkferdigheter. Forskningen som Lund beretter om videre at det er flere foreldre med innvandrerbakgrunn som er interessert i å bidra i barnets opplæring, men vet ikke hvordan de kan bidra. (Lund, 2017, s.20-21)

2.5 «Fordeler og stolthet»

«Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap.» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.9)

Når jeg tenker «Fordeler og stolthet» så tenker jeg på de fordelene med å være flerkulturell og den stoltheten som preges av det. Det var ikke så mye litteratur når det kommer til stolthet innenfor det flerkulturelle aspektet, men i boken «Cross Cultural Kids» av Lill Salole skriver at krysskulturelle barn har tilgang til mange ferdigheter og har et stort potensial. Man må vite om dem, hvordan du kan bruke dem og få muligheten til å trene på dem. (Salole, 2020, s.235) Salole videre beretter at når man har funnet sine sterke ressurser og ferdigheter så kjenner man følelsen på mestring. Dette utvikler altså stolthet. Her er det noen ulike punkter om ressurser i en krysskulturell oppvekst. Samfunnsforståelse, kulturkompetanse, språk- og kommunikasjonkunnskap, global bevissthet, mangfolds kompetanse også videre. Det er mange flere punkter Salole deler i «Cross Cultural Kids». (Salole, 2020, s.235-236) Det er viktig for meg å skrive om dette siden det er viktig å sett lys på det positive når det gjelder denne bachelor oppgaven. Begrep som stolthet hører mye til i kultur og identitet generelt og er relevant teori for å besvare problemstillingen min.

2.6 Innvandring

Innvandring til Norge er et fenomen som preger vår tid. I dag er det 18% barn mellom 1-5 år som er flerkulturell ifølge Statistisk sentralbyrå. Den sentrale problemstillingen for Norge som et samfunn har vært hvordan bevaringen eller utviklingen av det flerkulturelle. Stortingsmelding nr 17. fra 1997 «Om innvandring og det flerkulturelle Norge». Dette peker på integrering, likestilling og deltakelse som sentrale virkemidler i utviklingen av et flerkulturelt Norge. (Kibsgaard, 2014 s.26) Stortingsmelding 30. fra 2015-2016 står det at integrering er et mål i norsk politikk, ønsker at innvandrere integreres så raskt og så godt som mulig. (Larsen & Slåtten, 2019, s.11) I politikken har begrepet «integrering» blitt mer og mer sentralt. Innvandring er et begrep som er veldig sentralt i det flerkulturelle aspektet. Og det er viktig å nevne ståstedet i norsk politikk og generell statistikk.

2.7 Integrering

Assimilering, segregering og integrering er de tre ulike tilpasnings strategiene. Det brukes i tilpasningen blant innvandrere i det norske samfunnet. Begrepene brukes ofte i barnehage- og skolesammenheng, og

at det er viktig for de som arbeider med barn at de vet hva disse ulike begrepene betyr og hva forskjellen er. (Larsen & Slåtten, 2019, s.110)

Assimilering betyr å gjøre lik, hvor minoritetskulturen velger eller blir tvunget til å tilpasse seg majoritetsbefolkningen både sosialt og kulturelt og at minoritetsgruppen mister sin opprinnelige kultur. Segregering er når minoritet- og majoritetskulturen forblir atskilte. Om de velger det eller ikke. Det kan være for eksempel grupper som velger å leve i nærheten av hverandre for å opprettholde sine kulturelle særtrekk og å være uten innflytelse fra storsamfunnet. Integrering er hvor minoritetskulturen aksepteres og deltar i samfunnet, men opprettholder identiteten og kulturelle særpreget sitt. Integreerte samfunnsborgere er funksjonsdyktige medlemmer av majoritetssamfunnet, uten at de mister eller gir opp sin opprinnelige kultur og identitet. (Larsen & Slåtten, 2019, s.110)

2.8 utfordringer

«Barnehagen skal være et trygt og utfordrende sted der barna kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.11)

Utfordringer blant flerkulturelle eller krysskulturelle barn kan være diskriminering, rasisme, fordommer, mobbing, fremmedfrykt og merkelapper. Det er negative betegnelser som er ofte i bruk i offentlig debatt om migrasjon og etniske minoriteter. (Aasen, 2012, s.44) Når man er annerledes eller ulik av majoriteten i samfunnet så dessverre kan man møte på disse negative betegnelse.

«Økt kunnskap om innvandring og om innvandrere i Norge kan bidra til å skape større forståelse og til å bekjempe myter og rasisme». (Larsen & Slåtten, 2019 s.103) Målet med å sette lys på dette temaet er å opplyse at finnes mange former for diskriminering, rasisme og mobbing i dagens samfunn, ikke hovedsakelig bare blant flerkulturelle barn, men mennesker generelt.

«Rasisme er det alvorligste uttrykket for diskriminering og annengjøring. Rasisme er negativ forskjellsbehandling av enkelt personer eller grupper med utgangspunkt i hudfarge, religion eller dere nasjonale og etniske tilhørighet» (Salole, 2018, s.80)

Rasisme kan ha ulike former slik som hatprat, hatkriminalitet, verbale utskjellinger eller trakassering. Det er mange som opplever dette her på grunn av utseende, navn eller gruppetilhørighet. Salole beretter videre om rasisme at det er både urettferdig og ødeleggende. Det er skadelig for helsen og at det er en sammenheng mellom opplevd rasisme og psykiske lidelser. Det finnes funn på at grov rasisme kan føre til posttraumatisk stresslidelse, altså PTSD. (Salole, 2018, s.81)

Loveleen Rihel Brenna fra sin bok «Manzil», skriver om de negative merkelappene blant det flerkulturelle. At enkelte mennesker blir definert på en slik måte av sine omgivelser. Det er når enkelte mennesker og grupper får lagt til minuser til sin identitet og at det blir vanskeligere for de å synliggjøre sine styrker. Slike eksempler som minoritetene som en gruppe assosieres med kriminalitet,

narkotikahandel, terror, kvinnemishandling, «NAVere» også videre. Dette skaper stor avstand og stigma i samfunnet. (Brenna, 2008, s.29) Skal flerkulturelle barn bli dømt siden de har en annerledes hudfarge, kultur, religion eller språk?

Brenna skriver også om mobbing og mobbing er et begrep som kan være mer relevant i barnehage og barneskole. Mobbing er overmakt, når et barn blir plaget av et annet barn, voksen eller en gruppe, noen større enn deg, sterkere eller kulere, også videre. Mobbing setter en del negative spor og kan få fatale konsekvenser for barnets fremtid. (Brenna, 2008, s.100) Mobbing kan stadig skje på barnehager og skoler og være mer alvorlig, hvis ikke pedagogene, lærerne eller foreldrene griper inn. Mobbingen kan bidra til at barnet begynner å vise dårlig oppførsel, være mere aggressiv for å beskytte seg selv med hjelp av vold, få depresjon eller begå kriminelle handlinger. (Brenna, 2008, s.100)

2.9 VG Artikkelen «Tja, vi elsker» og NRK Debatten «Nekter å være norsk»

«Tja, vi elsker» var en omstridt, samfunnsaktuell artikkel fra VG skrevet av Xueqi Pang i 2022. Den handlet hovedsakelig om andre generasjons flerkulturelle ungdommer som føler at de har en sterkere tilknytning til sine utenlandske røtter enn de norske. At de ikke føler seg norsk selv om de er født i Norge. Dette ble veldig omstridt på sosiale medier hvor det var mye enig- og uenigheter rundt det diskuterte temaet. Kort tid etterpå så ble det temaet på Debatten av Fredrik Solvang på NRK med tittelen: «Nekter å være norsk, bør flerkulturelle i Norge kalle seg norsk?».

Debatten starter med at debattredaktør for Avisa Olso, Fawad Ashraf skrev en artikkel, «er jeg norsk nok for de svina?» og at han ikke lengre orker å prøve og være norsk. Han følte seg mer norsk i utlandet, det var ikke noe fordommer eller nysgjerrighet rundt bakgrunnen hans, han følte seg akseptert og fant tilhørighet, mens i Norge var det motsatt.

Tidligere kulturminister Abid Raja er da motstanderen hvor han mener det er provoserende det Fawad skriver og at det er farlig, det ødelegger innsatsen til alle andre innvandrere som har integrert seg i samfunnet på sin måte. Videre i debatten så blir VG artikkelen «Tja, vi elsker» neste innlegg for diskusjon hvor andre generasjons og første generasjons diskuterer mot hverandre.

Grunnen til at jeg velger å ta med denne artikkelen og debattinnlegget er for å vise relevansen i temaet og hvor aktuelt det er i dagens samfunn. Denne samfunnsaktuelle artikkelen belyser mye rundt temaet og relevansen i forhold til problemstillingen min og funnene fra intervjuene.

3.0 Metode

Når man skal gjennomføre et forskningsprosjekt må man velge en eller annen form for metode. Metode fungerer som et verktøy eller et redskap. Det er verktøy for å få svar på spørsmål og få kunnskap om et utvalgt tema. Metode handler om hvordan vi organiserer, innhenter og tolker informasjonen. (Larsen, 2017 s.17)

I denne seksjonen skal jeg fortelle mer om mine valg av forskningsmetode og innsamling av datamateriale. Jeg vil også fortelle om behandlingen av datamateriale, etiske hensyn og metodekritikk.

3.1 Valg av metode

Gjennomføringen av forskningsspørsmål er det hovedsakelig to måter å benytte seg av. Det finnes kvantitativ metode og kvalitativ metode. Kvantitative metoden er en forskningsmetode som forutsetter at problemstillingen er presis og avgrenset. Metoder som spørreskjema er kvantitativ. Der er målet at resultatet skal registreres i tall og statistiske generaliseringer. (Larsen, 2017 s.50)

Kvalitativ metode er mer i bruk når man skal undersøke fenomener som vi ikke kjenner godt, og som man ønsker å forstå mer utdypende. Man ønsker å få mer innsikt i personens erfaringer, meninger og følelser. Intervju er mer rettet mot den kvalitative metoden. Mer personlig og færre informanter enn det pleier å være på kvantitative metoder. (Johannsen, 2016 s.28)

3.2 Intervju som metode

Som nevnt tidligere så er et kvalitativt intervju hvor forskeren vill ha mer innsikt på personens meninger, erfaring og følelser. (Larsen, 2017 s.98) Intervjuene handler om livet til informantene om temaet som er knyttet til denne bachelor oppgaven. I intervjuet jeg har laget så har jeg satt søkelys på semistrukturerte intervju. Det vill si et fleksibelt intervju guide, med ferdig formulerte spørsmål, men er fleksibel på rekkefølgen og stiller oppfølgingsspørsmål hvor det er nødvendig. Det er for at for at informanten skal utdype eller være konkret. (Larsen, 2017 s.99) Intervjuet er både semistrukturert men samtidig et dybdeintervju. Dybdeintervju er en form for langvarige, intensive intervjuer. Hvor jeg er interessert i en dypere forståelse av informantens erfaringer, opplevelser, meninger og motiver. Dette er en form for å få informanten rom og anledning til å snakke fritt for å bruke sine egne ord. (Larsen, 2017 s.100) Men samtidig er den litt styrt og strukturert slik som jeg nevnte tidlig om semistrukturert intervju. En god blanding mellom semistrukturert- og dybdeintervju.

Målet med intervjuet er å få informasjon fra informanten om deres meninger, erfaringer og følelser rundt etterspurte temaet i bacheloroppgaven. Jeg har valgt og intervjuet 9 personer med ulike flerkulturell bakgrunn for å få en større og bredere datainnsamling som gjør forskningen enda mer interessant, flere perspektiver og ulike resultater.

3.3 Valg av informanter

Mine valg av informanter var planlagt en god stund før arbeidet var i gang. Siden dette temaet var et veldig personlig arbeid så ville jeg inkludere disse informantene i arbeidet siden de er bekjente i min krets. De har vært til stede under oppveksten og vært en stor del av utviklingen av identiteten og de refleksjonene jeg har i dag i forhold til temaet og problemstillingen til denne bachelor oppgaven. Målet var å få veldige ulike resultater og svar fra disse informantene. For statistikk og geografisk plassering så opplyser jeg de ulike landene disse informantene representerer:

Algerie, Bosnia, Eritrea, Frankrike, Kurdistan, Irak, Japan, Sudan og Norge.

Disse landene er spredt rundt hele kloden, alle disse informantene har ulike erfaringer, syn og meninger rundt temaet. Med et stort mangfold av ulike land så får jeg tilgang til ulike resultater som jeg videre i analysen og drøftingen kan bearbeide. Alle har gått på Norsk barnehage og barneskole som gjør det relevant i forhold til min problemstilling.

3.4 Forberedelser og innsamling av datamateriale

Før jeg gjennomførte intervjuene så hadde jeg sendt et intervju guide (Se vedlegg 1) og samtykkeskjema (Se vedlegg 2). Under forberedelsene mine lagde jeg en «Facebook samtale» hvor jeg samlet alle informanter. I den skriftlige samtalen delte jeg intervju guiden og samtykkeskjemaet. Dette var en effektiv måte å gjøre det på siden alt av informasjon, spørsmål og klokkeslett fantes i samtalen. Jeg hadde altså stadig kontakt med informantene og stilte meg tilgjengelig døgnet rundt om det var noe de lurte på eller om det var endring i planen og klokkeslett.

Rett før intervjuet startet så opplyste jeg hvordan intervjuet skulle foregå, litt om tematikken, innholdet i spørsmålene og informasjon rundt anonymisering og de ulike retningslinjene i forhold til innsamling av materiale. Et av mine fokus under intervjuene var å la informantene fortelle. Dette intervjuet skulle bare handle om de. I noen tilfeller prøvde jeg å oppfordre til mer utfyllende svar på noen spørsmål. Dette gjorde jeg siden informantene selv hadde svar som var veldig interessant og jeg selv ville forske litt mer på. Mens jeg oppfordret informantene til mer utfyllende svar så delte jeg mine egne opplevelser som hadde felles trekk med svarene informantene ga. Dette er en teknikk jeg brukte for å få informantene til å føle seg tryggere og åpne seg mer rundt det de deler. Det legitimerer selve tematikken og kan være med på å styrke deres meninger som gjør at det blir et mer utfyllende svar. Slike intervju kalles semistrukturerte intervju som nevnt tidligere i intervju som metode.

En av utfordringene jeg møtte på under forberedelsene og innsamlingen av datamateriale var klokkeslett og bruken av digitale verktøy til intervjuet. De fleste informantene bor i samme by mens andre bor i andre byer. Målet mitt først var å ha møtene fysisk for å gjøre det mer personlig, jeg gjennomførte de første fysisk, men videre ble det endring i klokkeslett på resten av informantene som gjorde det lettere for alle å ta de resterende intervjuene digitalt. Intervjuene kunne bli gjort mye raskere, men igjen så kunne jeg ikke forvente å gjennomføre alle på noen få dager siden informantene selv var opptatt med både skole og jobb. Jeg ble uansett fornøyd med resultatene og med bruken av digitale verktøy.

Konklusjonen av innsamlingen av datamateriale var et positivt gjennomført arbeid, de ulike fordelene og effektiviteten med bruk av digitale verktøy viste seg å være positivt. Jeg syntes selv som intervjuer at spørsmålene mine var gode og gjennomtenkte og at jeg fikk utdypende og reflekterte svar fra informantene. Bruken av de ulike teknikkene under innsamlingen var effektiv og en smart måte for å få mer reflektert og fyllende svar fra informantene som gjorde jeg hadde mer data materiale å forske på.

3.5 Behandling av datamateriale

Etter intervjuene var gjennomført så samlet jeg alle intervjuene på et dokument, rettskrevet svarene, sorterte de riktige. Har brukt ulike kodeord for ha oversikt over de ulike intervjuene og informanter. Jeg markerte de ulike resultatene fra intervjuet og svarene som jeg syntes var de viktigste i forhold til problemstillingen. Under behandlingen av datamateriale så endret jeg retningen for problemstillingen. Jeg hadde opprinnelig tenkt annerledes, men fant ut under og etter intervjuene hva jeg ville finne ut som gjorde at jeg endret problemstilling. Jeg hadde veiledning hvor jeg hadde samtaler om at jeg hadde et stort mangfold med funn, men jeg måtte spisse det mer og finne ut hva jeg ville sikte mot.

3.6 Etske hensyn/Retningslinjer

Etikk kan handle om regler, prinsipper og retningslinjer for å vurdere om handlingene er riktige eller gale. Forskningsetikk dreier seg om normer skal sikre at den vitenskapelige virksomheten er moralsk forsvarlig. (Larsen, 2017 s.15) Når man gjør samfunnsforskning innebærer at man er i kontakt med andre mennesker. Etikk i sammenhengen her handler om hvordan som en forsker møter disse menneskene, hvordan man informerer, hva slags spørsmål man stiller og hvordan man informerer om undersøkelsen. I denne bachelor oppgaven så sendte jeg samtykke skjema hvor det inneholder ulike retningslinjene og jeg berettet til informantene om temaet, hva slags spørsmål, regler, retningslinjene, og at alt skal være anonymt. Man skal ikke gjenkjenne noen utefra svarene fra intervjuet.

En ting jeg hadde i bakhodet var den sårbarheten som kunne oppstå i forhold til bachelor oppgavens tema slik som oppvekst, erfaringer og utfordringer. Noen av informantene har flyktet fra krig eller opplevd rasisme og kan være noen tilfeller at det er blir vanskelig å dele som jeg som intervjuet må ta hensyn til. Fordelen var at disse informantene var bekjente **som** gjorde meg som intervjuer veldig trygg for dem. Under behandlingen av datamateriale så var det ikke noe sårbart og jeg hadde sjekket opp med informantene om svarene de ga om det var godkjent bare for å forsikre meg at det var både riktig og godkjent fra dem.

3.7 Metodekritikk

Et spesielt kjennetegn ved både forskning og vitenskap er at det brukes systematiske fremgangsmåter for å avdekke sannhet eller fakta. (Johanssen & Tufte & Veiden, 2006, s.23) Det er ikke alltid lett å vurdere kvaliteten, men man skal se etter hvordan forskeren argumenterer for kvaliteten og reliabiliteten. Dataene som samles, må være både valide og reliable. Det må være samsvar mellom den virkeligheten som undersøkes og dataene. Dette betegnes i forskning som validitet. (Johanssen & Tufte & Veiden, 2006, s.65) Det er validitetsproblemer i samfunnsforskning som består av at dataene representerer et begrenset område eller et lite utsnitt av virkeligheten. Dataene skal være valide, men også reliable. Om dataene er fulle av feil hjelper det ikke å undersøke dataene det er snakk om. Men det hjelper om forskeren drøfter og undersøker det samme fenomenet flere ganger. Som vill da styrke reliabiliteten. (Johanssen & Tufte & Veiden, 2006, s.68-69)

Gjennom bruken av kvalitativ forskning sikrer man god relevanse, spesielt gjennom kvalitative intervju hvor man får et mer utdypende svar fra informantene som er relevant til problemstillingen og temaet. I intervjuet får man stille flere spørsmål og bearbeide svarene til informantene og se etter kunnskapen informanten har om temaet. Hvis det er noe uklart eller feil under intervjuet så kan forskeren og informanten gå igjennom dette sammen for å unngå mistforåelser. For å sikre kvaliteten så stilte jeg informanten oppfølgingsspørsmål slik som jeg nevner i kapittel 3.4 i forberedelser og innsamling datamateriale.

Funnene fra forskningen her er ikke faste konklusjoner og skal ikke generaliseres. Forskningen tar utgangspunkt i å forske på 9 flerkulturelle informanter som ikke dermed tilsvarer alle flerkulturelle borgere i Norge.

4.0 Innledning for funn og drøfting

Disse informantene er nå voksne som har hatt sin oppvekst i Norge og gikk på Norsk barnehage og skole. Alle har en flerkulturell bakgrunn, noen av de har ikke like sterke tilknytninger til sine utenlandske røtter. Noen er født i utlandet og andre er født i Norge, noen er også halvt norsk. Disse ville jeg også ha kalt krysskulturelle slik som Salole forklarer

Disse har vært igjennom det norske barnehage/skole-systemet og samfunnet i Norge. Jeg vill videre forske på hva deres tanker rundt integrering av flerkulturelle barn i Norge betyr i dag, hva vill det si å være norsk for dem, er det viktig for de å opprettholde morsmålet og kulturen til foreldrene/familien, har de en stolthet rundt det å være flerkulturell? Har barnehagen og skolen vært en støtte for å synliggjøre det flerkulturelle? Har det vært utfordrende å være barn i Norge med flerkulturell bakgrunn? Rasisme, mobbing, jobbvansker, forskjellsbehandling, følelsen å være annerledes, merkelapper osv. Er det noe lærerne og pedagogene kunne gjort bedre under oppveksten deres?

Disse svarene skal jeg forske på å se hva barnehagen og skolen kan forbedre seg på, hvorfor det er viktig å synliggjøre, vise at de har en stor stolthet og at det er en ressurssterk og kunnskapsrik berikelse.

4.1 Funn og Drøfting

Gjennom disse 9 intervjuene har jeg gjort flere funn som er relevant til problemstillingen og temaet. I dette kapitlet skal jeg presentere funnene og drøfte de med bruken av teori fra teorikapitlet. Jeg har valgt å sortere de viktigste begrepene fra teorien, hovedbegrepene er integrering, utfordring, identitet, synliggjøring og stolthet. Under disse hovedbegrepene har jeg samlet funnene som er relevant til hovedbegrepene. Titlene representerer spørsmål fra intervjuet, hvor jeg samler funnene som er relevante i forhold til hovedbegrepene. Jeg har valgt denne måten for en ryddigere oversikt over titlene og hva de ulike titlene innebærer i forhold til tema, begrep, teori, spørsmål og funn. Dette er grunnen til jeg har

valgt å presentere funnene samtidig som jeg drøfter, jeg vill belyse svarene fra informantene og fremheve det jeg synes er det viktigste ut ifra resultatene.

For å ha oversikt over svarene til informantene så anonymiserer jeg navnene med kodeord slik som X1 og kjønnsanonyme synonymmer slik som hen. Dette er for å følge retningslinjene når det kommer til forskning og nøytraliseringen av svarene når det kommer til kjønn.

4.2 INTEGRERING: «Hvilke tanker har du rundt integrering av flerkulturelle barn i Norge?»

På spørsmålene mine rundt integrering svarte informantene mine ulikt, tolkningen var ulik i forhold til spørsmålene, men dette var noe jeg var bevisst på for å få mer dybde i svarene, refleksjon og syn på integrering av flerkulturelle barn. Noen svarte ut i fra sin egen opplevelse av integrering og andre svarte generelt om deres tanker rundt integrering i dag.

Et interessant funn var at flertallet av informantene drøftet rundt integreringen i dag som en utfordring blant flerkulturelle barn. Hvor deres opplevelse var at flerkulturelle barn integrerte seg ikke like godt siden de var mer trygge på andre flerkulturelle barn med lik bakgrunn slik som språk, kultur eller religion. Siden de flerkulturelle barna ikke var så mye med andre norske barn så fikk ikke de flerkulturelle barna lært seg norsk, kulturen og dermed fikk de en tregere start på integreringen. Her skal jeg vise tre svar fra tre forskjellige informanter rundt dette temaet og deretter drøfte ut i fra svarene.

Sitat fra **X1** så svarer hen: «**I dag mener jeg at det er vanskeligere for flerkulturelle barn å integrere seg på grunn av at det er mange flere barn med flerkulturell bakgrunn enn før. De flerkulturelle barna jeg ser i dag «henger» mest med andre flerkulturelle barn med samme eller lignende kultur enn de gjør med norske barn. Jeg føler de er redde for å bruke det norske språket i frykt for å dumme seg ut. At mange flerkulturelle barn kanskje ikke føler seg velkomne og at det kan være store språkbarrierer i kommunikasjonen med de norske barna.**

X2 forteller: «**Det kommer an på hvor du kommer fra. Land, kultur og hudfarge. Jeg ser at det er flere utfordringer for barn med en annen hudfarge enn hvit å integrere seg i Norge. Som jeg selv opplevde det og ser situasjonen nå i dag så får de bedre kontakt og blir lettere venner med andre flerkulturelle barn med samme eller lignende bakgrunn.»**

X3 forteller dette: «**Barn og familier fra mitt land har integrert seg veldig bra. De integrerte seg lettere siden det ikke var så mange andre fra samme land i klassen slik at det ble naturlig å bli venn med/omgås norske barn da det ikke var mange andre alternativer i klassen, nabolaget eller byen. Min opplevelse var at det nesten «tvang meg» på en positiv måte til å få norske venner. Noe som gjorde at jeg lærte språket og den norske kulturen mye raskere.**

X1 forteller om vanskeligheten for flerkulturelle barn å integrere seg på grunn av tryggheten de føler rundt andre flerkulturelle barn, at de er redde for å bruke språket og sliter med å kommunisere med andre norske barn. X2 sitt svar har likheter med X1 men retter mer fokus på utfordringene slik som hudfargede barn kan oppleve, noe jeg skal gå nærmere inn på i neste kapittel 4.3. X3 Forteller om sin egen opplevelse og barn fra hens land om hvor bra integrering har gått. Hvor den geografiske plasseringen av X3's land er mer spredt rundt i Norge og at integreringen oppleves for hen mer effektiv blant barna fra X3's land.

Her har vi både like og ulike svar fra informantene rundt integreringen av flerkulturelle barn i Norge, noen deler sin egen opplevelse, mens andre deler på generelt grunnlag om deres tanker rundt det. Det alle tre informantene er enig om er at det er vanskelig for flerkulturelle barn og integrere seg da de ofte helst ønsker å være med andre flerkulturelle barn med lik bakgrunn. De finner anerkjennelse og tilhørighet med å være med andre som kan språket eller har en viss forståelse for kulturen deres.

(Se Teori 2.4) Lund forteller at undersøkelser viser at minoritetsspråklige elever lykkes best på skoler der de får anerkjent kulturen og språket deres. Lund skriver videre at positive samhandlingssituasjoner med andre barn gir det enkelte barnet muligheten til å bruke og utvikle språkkompetansen sin og gir større kulturell forståelse. (Lund, 2017 s.20) Ut i fra teorien om anerkjennelse og tilhørighet så forteller kravene hvordan minoritetsspråklige elever skal bli anerkjent og inkludert. Integrering har mange fellestrekk med inkludering, anerkjennelse, tilhørighet og «bli tatt imot». Gjennom hvordan barna samhandler med andre får de nødvendige kunnskaper og ferdigheter for å mestre deltakelsen i den norske kulturen. Barnets dialog med andre mennesker er en viktig kilde til læring og utvikling. (Lund, 2017, s.121)

Ut i fra tilpasningsstrategiene (Se Teori 2.7) så virker det som de svarene informantene gir rettes mot segregering. Segregering betyr når minoritet- og majoritetskulturen forblir atskilte. Om de velger det eller ikke. (Larsen & Slåtten, 2017, s.110) Informantene forteller at de flerkulturelle barna er mest med andre minoritetskulturer så de blir mer atskilt med majoritetskulturen som er i sammenhengen her, den norske kulturen. Dette viser likheter i forhold til VG artikkelen «Tja, vi elsker» (Se Teori 2.9) hvor ungdommene fra artikkelen allerede har bestemt seg for å være adskilte fra en norsk identitet. Tidligere kulturminister Abid Raja kritiserte sterkt på NRK debatten til debattredaktøren om at det Fawad Ashraf skriver om i artikkelen ødelegger for andre som prøver å gjøre en innsats for å integrere seg i den norske kulturen.

Ut i fra denne drøftingen kan man se tegn på en del ting som henger sammen, flere flerkulturelle barn forblir atskilte fra majoriteten siden de føler liten from for tilhørighet eller opplever anerkjennelse blant andre norske barn. Ut i fra VG artikkelen og NRK debatten virker det som de unge har bestemt seg for å identifisere seg mer med sine utenlandske røtter enn de norske. Dette får kritikk fra første generasjons innvandrere som mener at et slikt syn kan være ødeleggende for andre flerkulturelle som prøver å gjøre en innsats.

Hvordan kan man integrere seg i et samfunn uten å bli inkludert eller anerkjent av andre samfunnsborgere? Hvorfor er de flerkulturelle ungdommene fra VG artikkelen mer knyttet til sine utenlandske røtter selv om de er født og oppvokst i Norge?

I dette funnet og med teorien jeg deler stiller jeg meg kritisk til ansvaret både pedagogene, lærerne, foreldrene, barnehagen, skolen og generelt statsborgere i Norge har.

I neste kapittel går jeg nærmere inn på funnene om de ulike utfordringene informantene har opplevd i gjennom oppveksten og deres opplevelse.

4.3 UTFORDRINGER: «Har du opplevd mobbing, undertrykkelse, rasisme, fordommer osv. på grunn av at du har en flerkulturell bakgrunn?»

Når jeg sier utfordringer rettes det mot de negative betegnelse vi hører ofte når det er snakk om utlendinger og minoriteter. I Norge vil nok folk forbinde rasisme med noe som er moralsk forkastelig. Det er noe man vil unngå å praktisere eller bli utsatt for. (Aasen, 2003, s.46) Her har jeg valgt noen punkter for hvilke utfordringer man kan ha i en krysskulturell oppvekst fra Salole: «Fremmedgjøring, rasisme, diskriminering, tilhørighetsvansker og søken etter bekreftelse, identitet og tilhørighet.» (Salole, 2020, s.234)

I intervjuet ville jeg høre opplevelsene til informantene om de hadde opplevd noen form for rasisme, undertrykkelse eller mobbing og høre om deres utfordringer rundt det å være flerkulturell. Her skal jeg vise fram tre svar fra tre informanter:

X4: «Ja, jeg har opplevd rasisme i oppveksten, hovedsakelig på grunn av hudfargen min. Jo eldre jeg har blitt opplever jeg å møte på mer på indirekte rasisme. Mine tanker rundt rasisme er at det er folk som er rasistiske bare for å være ubehagelige. Rasisme for meg er en påminnelse om at jeg ikke er norsk og ikke er velkommen.»

X5: «Ikke som jeg kommer på. Jeg føler meg veldig heldig. Det ville vært noe annet om jeg ikke kunne språket like godt og heldigvis kan jeg norsk flytende.»

X6: «Ja, masse. Det var en del mobbing på skolen. I hvertfall når jeg ser tilbake på det nå. Det var kanskje litt uskyldig rasisme, at barna ikke visste hva de sa. Jeg tror det er foreldrene som har gitt de en del rasistiske ord som de tok med seg på skolen.»

Det jeg kan tilføye er at flertallet av informantene hadde ikke opplevde mye rasisme eller mobbing på grunn av deres flerkulturelle bakgrunn. Målet med spørsmålene var å se hvilke utfordringer informantene møtte under oppveksten og høres deres opplevelse. Da valgte jeg to funn fra de som hadde opplevd former for rasisme og mobbing og et funn fra en informant som ikke hadde opplevd rasisme.

Her ser vi at både X4 og X6 har opplevd rasisme under oppveksten. X4 retter rasisme mot hudfargen hans. Rasisme er rettferdiggjøring av negativ forskjellbehandling, om det er enkeltpersoner eller i grupper. I utgangspunktet deres hudfarge, nasjonalitet eller religion. (Salole, 2020, s.165) I dette tilfelle så forteller X4 at hen opplevde rasisme på grunn av hudfargen. Videre forteller Salole at rasisme er både skjellsord og handlinger som har en intensjon om å få andre til å føle seg uønsket. (Salole, 2020, s.165) Det er noe X4 forteller: **«Rasisme for meg er en påminnelse om at jeg er ikke norsk og ikke er velkommen.»** Dette påvirker tilhørigheten for X4, det jeg skriver i Teori 2.4. Slike hendelser kan svekke X4's tilknytning til sin norske identitet og integrering. Slik rasisme deler likheter med tilpasningsstrategien segregering. Hvor X4 blir så si tvunget til å bli atskilt og ikke er velkommen.

X6 forteller litt mer om konkrete hendelser i motsetning til X4 som snakker mer generelt rundt oppveksten. Mobbing på skolen er fokuset i X6 sin opplevelse. Som nevnt tidligere om mobbing så skriver Brenna. (Se Teori 2.8) Mobbing er overmakt, når et barn blir plaget av et annet barn, voksen eller en gruppe, noen større enn deg, sterkere eller kulere, også videre. Mobbing er et veldig relevant tema på barnehagen og i skolen. X6 opplevde mobbing på grunn av hans flerkulturelle bakgrunn. X6 forteller videre: **«Det var kanskje litt uskyldig rasisme at barna ikke visste hva de sa. Jeg tror det er foreldrene som har gitt de en del rasistiske ord som de tok med seg på skolen.»** X6 sin opplevelse av mobbingen og rasismen på skolen var at det virket uskyldig, som at barna ikke visste egentlig hva de sa og at det virket som at barna lærte det fra foreldrene sine. Jeg nevnte noen kritiske spørsmål på slutten av kapittel 4.1, hvor jeg rettet det mot hvem som har ansvaret. Her ser vi at ansvaret legges ikke bare på ansatte på institusjonene, men også foreldrene.

X5 som ikke opplevde rasisme eller mobbing forteller: **«Det ville vært noe annet om jeg ikke kunne språket like godt og heldigvis kan jeg norsk flytende.»** Her forteller at X5 kunne vært utsatt for rasisme eller mobbing vis hen ikke kunne språket like godt. Dette viser felles trekk med X1's svar fra 4.2 om språkbarrieren og mangel på kommunikasjon blant de flerkulturelle og norske barna. Kan de flerkulturelle barna som X1 snakker om være redde for å integrere seg på grunn av de ikke vill bli utsatt for rasisme eller som X1 sa fra kapittel 4.3: **«Jeg føler de er redde for å bruke det norske språket i frykt for å dumme seg ut. At mange flerkulturelle barn kanskje ikke føler seg velkomne og at det kan være store språkbarrierer i kommunikasjonen med de norske barna.»** Salole forteller at dersom man snakker annerledes, annen dialekt, sosiolekt eller gebrokkent på grunn av annet morsmål så bidrar det sterkt til hvorvidt du blir inkludert. Om man ikke behersker språket til majoriteten så føler du deg som en uforstående og uforstående blant andre. (Salole, 2022, s.179) Her igjen så nevner Salole inkludering som siktes på integreringen jeg skriver om i kapittel 4.2.

I kapitelet 4.4 så skal jeg gå nærmere inn på identiteten blant informantene og se hvordan utfordringene og deres oppfatning rundt integrering har påvirket deres identitet.

4.4 IDENTITET: «Hva er din identitet?»

Som nevnt i teori kapitlet 2.3 så er identitet et viktig begrep innenfor det flerkulturelle temaet. Identitet spiller en sentral rolle i livene til krysskulturelle barna. Identitet betyr det som kjennetegner deg og gjør deg til den du er. Identitet er knyttet til følelser, tilhørighet og erfaring. (Salole, 2020, s.211) I dette kapitlet ville jeg høre hva informantene identifiserer seg selv som, når identiteten startet å forme seg og om det har vært vanskelig å finne ut hvem de er.

Her legger jeg fram tre svar fra tre informanter som forklarer sin identitet i forhold til etnisitet.

Hva er din identitet?

X7: «Jeg er norsk blant norske folk, og klarer å være utlending blant andre utlendinger. En blanding. Klarer å kommunisere med begge sider. På videregående så fant jeg ut hva min identitet er.»

X8: «Definitivt en blanding, mest utalandisk, familien min bor i utlandet og jeg snakker språket flytende. 70% utenlandsk 30% norsk.»

X9: «Litt av det er et Paradox, jeg ser dominant flerkulturelt ut, men er egentlig halvt norsk og har oppvokst helt norsk. I oppveksten så identifiserte jeg meg som 100% norsk. Senere i livet når jeg fikk mer forståelse så har jeg utviklet meg som begge. En blanding. Jeg fant det ut når jeg kom tilbake fra militæret.»

Jeg kan fortelle at alle informantene fra intervjuet identifiserer seg som en blanding mellom å være norsk og utenlandsk. Jeg har valgt disse tre som var mest «ulik» fra de resterende svarene. Disse informantene hadde brukt tid på å finne sin identitet. Å bli trygg på sin identitet er noe som tar tid. Har du flerkulturell bakgrunn så kan identitetsprosessen ta lengre tid. Det er viktig at man tar seg tid, tillate seg selv å utforske, tenke og reflektere. (Salole, 2020, s.220) Disse informantene uti fra min kunnskap er integrerte samfunnsborgere. I kapitel teori 2.7 ,betydningen av Integrering er når minoritetskulturen aksepteres og deltar i samfunnet, men opprettholder identiteten og det kulturelle særpreget sitt (Larsen & Slåtten, 2019, s.110) Og dette ser vi blant svarene fra informantene at det ikke er enten eller, men de bruker ordet «blanding». Som vill si at de identifiserer seg på begge sider, både norsk og utenlandsk. Hvis vi skal sammenligne disse informantene med ungdommene fra VG artikkelen «Tja, vi elsker» (Se teori kapitel 2.9) så har de ungdommene enda større tilknytning til sine utenlandske røtter enn de norske hvor noen av de sier at de ikke er norsk i det hele tatt. Dette skaper debatt, kan man være integrert i Norge, men samtidig ikke identifisere seg som norsk?

4.5 FORDELER & STOLTHET: «Føler du deg stolt av å være flerkulturell?»

For å ikke bare belyse det kritiske og negative gjennom bacheloroppgaven her vil jeg også belyse de ulike fordelene og den stoltheten informantene har. Det er viktig å fortelle om de ulike fordelene med å

være flerkulturell og hva den stoltheten preges av. I teori kapitel 2.5 så skriver Salole om hvor ressurssterk krysskulturelle barn er og har tilgang til mange ferdigheter. Når man finner ut hvordan de kan bruke dem, vite om dem og trene de opp så vill det utvikle en stolthet. (Salole, 2020, s.235)

I dette kapitelet vill jeg legge fram flere svar fra ulike informanter, deretter skal jeg drøfte det helhetlig.

«Ja selvfølgelig, jeg er kjempestolt. Elsker begge kulturene mine. Stolt over historien, krigen vi har greid oss i gjennom. Stolt over familien og det blodet jeg har i meg. Og å være en del av et folkeslag som har vært til stede i tusenvis av år.»

«Ja, absolutt. Spesielt når jeg kommer fra flere land. Har rikt med kunnskap og historie jeg kan fortelle andre. Alle må ikke vært fra et og samme land.»

«Ja, definitivt. Interessant å snakke et annet språk samtidig som jeg kan norsk. Veldig nyttig, opplevd mye mer. Ulike synspunkt og en del kunnskap med å vær flerkulturell.»

«Ja, absolutt. Fordi jeg har annerledes tanker enn andre som de kunne også benytte seg fra. Jeg kan mer enn andre, mer kunnskap. Fot i flere kulturer. Andre norske kan være litt misunnelig på den kunnskapen og bakgrunnen.»

Her svarer alle informantene med Ja, definitivt, ja, absolutt eller ja, selvfølgelig. Dette tyder på den sterke tilknytningen de har til sin flerkulturelle bakgrunn, stoltheten de beskriver her og samtidig de ulike fordelene de har med å være flerkulturell. Mangfolds kompetanse og omstillingsferdigheter er essensiell kunnskap i vår tid. (Salole, 2020, s.238) Svarene informantene oppgir er begreper som kunnskap, historie, språk, kultur og forståelse. Disse er like begreper som ressursene Salole oppgir. (Salole, 2020, s.235) Den ressursen og kunnskap skaper stolthet og er identitetsskapende. Stolthet og identitet henger mye sammen, når man beskriver identiteten sin så sier man det vanligvis med stolthet. I teori kapitel 2.9 så viser ungdommene fra VG artikkelen veldig sterk stolthet for sin bakgrunn og identitet. Man begynner å se en rød tråd mellom disse begrepene gjennom denne oppgaven og relevansen blant disse temaene er nødvendig å kunne til å svare på problemstillingen.

4.6 SYNLIGGJØRING: «Synes du bhg/skolen/lærerne har vært til støtte med å synliggjøre din kultur og identitet?

I rammeplanen står det: «Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.9)

Her er vi på siste kapitelet, dette rettes litt mer direkte på problemstillingen. De andre kapitlene har vært mer relevant for den generelle flerkulturelle forståelsen for å kunne vite for å besvare problemstillingen. Her skal jeg finne ut mer om opplevelsene til informantene om deres tid i barnehagen og på barneskolen. Hvordan har ansatte på disse institusjonene vært til støtte til deres flerkulturelle

bakgrunn. I rammeplanen for barnehagen står det: «Personalet skal synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.» (Utdanningsdirektoratet, 2017, s.21) Målet er å lære om disse ulike opplevelsene til å se hva som kunne vært bedre, gjort rett eller ikke.

Her skal jeg legge fram både spørsmål og svar fra informantene om deres opplevelse i institusjonene og arbeidet fra ansatte har vært i forhold til deres og generelle flerkulturelle forståelse.

Spørsmål fra intervjuet

1. Føler du at din kultur eller morsmål ble lagt til rette for av barnehage og skole?
2. Synes du bhg/skolen/lærerne har vært til støtte med å synliggjøre din kultur og identitet?
3. Er det noe du ønske ansatte på disse institusjonene skulle gjort bedre for din og den generelle flerkulturelle forståelse?

X2:

1. «Litt, det var lite fokus. Var mer at foreldrene mine som tok initiativ for at morsmål trening ble tilrettelagt.

2. «Ingenting om kulturen. Noen fag som nevnt landet mitt. Så var det litt sånn spør meg om ting. Men generelt var ikke det mer.»

3. «Ønsker å finn ut hvorfor barnet er i Norge. Lærerne burde ha kunnskap om bakgrunnen vår. Mer innsikt i bakgrunnen av de flerkulturelle barna. Stor fordel å kun snakke med noen som er derfra om et tema. De kan sette seg mer inn i kulturen. Bedre foreldresamarbeid, bedre kommunikasjon.»

X2 sin opplevelse var at det var lite form for arbeid eller synliggjøring av sin flerkulturelle bakgrunn. Hen beretter her om Initiative fra foreldrene sine når det kommer til morsmåls treningen. I teori 2.4 så sier Lund at det er flere studier som viser foreldre til barn med flerkulturelt bakgrunn er interessert i å bidra i barnets opplæring. (Lund, 2017, s.20-21) Til slutt så ønsker X2 at lærerne skulle hatt mer kunnskap om bakgrunnen hens. Det er viktig det er når en skole eller barnehage har et stort mangfold at både lærerne, pedagogene og foreldrene samarbeider for å sette seg inn i barnets bakgrunn. (Lund, 2017, s.20) Videre ønsker X2 om bedre foreldresamarbeid og kommunikasjon siden hen mente at foreldrene hadde veldig lite medvirkning på grunn av språkbarrieren og kulturforståelsen. Det viser at skolen burde bistått og inkludere foreldrene til X2 mer på skolen. Dette er en del av integreringen som jeg snakket

om i kapitel 4.1. Det skolen får tilbake med å ha tettere samarbeid med foreldrene X2 er den kultur forståelsen fra X2 sin familie. Dette tyder på behovet med å samarbeide og hvor begge parter har godt av det.

X5:

1. og 2. «Ja, det var mer åpent læring. Mye samtaler med lærerne og andre i klassen. Det var ulike dager hvor man lærer hverandre sine kulturer, mat, historie, musikk osv. Lærer fra andre også.»

3. «Jeg var veldig fornøyd som det var, jeg hadde flerkulturelle lærere. Jeg kan se for meg at det er vanskeligere for andre norske lærere som har mindre kunnskap og erfaring.»

Her ser vi at X5 hadde en annerledes opplevelse i forhold til X2. X5 snakker om at det var mye åpent læring hvor det var mye samtaler med både elever og lærere i klassen om sin og andres kultur. Alt fra kulturer, mat, historie og musikk. Dette viser flerkulturell forståelse blant lærerne og elevene. Her ser vi samhandling som jeg skriver om i teori 2.4 hvor at det kreves samhandling blant andre elever for å oppleve mestring. Positive samhandlinger gir den enkelte eleven mulighet til å utvikle språkkompetansen og kulturforståelse. (Lund, 2017, s.20) På slutten beretter X5 at det virker for hen at kan virke vanskeligere for norske lærere som muligens har mindre kunnskap og erfaring. Dette tyder på bare at X5 ikke har store forventninger blant norske lærere til å ha flerkulturelt forståelse.

Se videre i neste kapitel hvor jeg samler alle viktigste funnene og skal besvare problemstillingen.

5.0 Konklusjon

I dette kapitlet skal jeg oppsummere hoved funnene fra kapitel 4, her viser jeg det viktigste ut ifra funnene. Jeg skal vise sammenhengen med alle de hovedbegrepene for å kunne svare på min problemstilling. Problemstillingen min er:

«Hvordan opplevde unge flerkulturelle voksne integrering? I institusjonene som barnehage og skole? Et tilbakeblikk.»

Målet med denne forskningen var å se oppveksten, utviklingen og prosessen til disse unge flerkulturelle voksne hadde som barn når de gikk på barnehage og skole. Denne oppgaven er for å lære fra de ulike fortellingene som informantene hadde å fortelle med bruk av kvalitativt intervju, som forskningsmetode.

Hva er det vi som jobber på disse institusjonene kan gjøre annerledes, bedre eller forandre arbeidet med flerkulturelle barn? Dette skal sette lys på det aktuelle temaet flerkulturelt forståelse og hva vi som jobber med barn og generelt samfunnsborgere kan bli bedre på. Med teorien knyttet inn i drøftingen ser

vi både forskning, undersøkelser og litteratur som støtter opp til fordelene og løsningene for å bli bedre til å ta imot, inkludere og generelt flerkulturelt forståelse.

«integrering – utfordringer – identitet – stolthet – synliggjøring»

Disse begrepene henger sammen og er avhengig av hverandre for å lykkes. Man kan se hvordan jeg henviser teori og kapitlene med hverandre, fram og tilbake ofte. Dette er for å se hvor stor sammenheng det er med begrepene og hvordan de utfyller hverandre. Det vi kan si utefra funnene fra kapittel 4 er at de fleste av informantene har sine utfordringer, men har en sterk identitet og stolthet av sin flerkulturelle bakgrunn. Alle er integrerte, her opprettholder de identitet og kulturelle særpreget sitt mens de blir aksepteres og deltar i samfunnet. (Larsen & Slåtten, 2019, s.110) Funnene fra utfordringene fra 4.3 så ser vi at det er fortsatt rasisme i dagens samfunn og fortsatt et relevant problem. Fremmedfrykt og mangel av kunnskap vises en del i funnene her. «Økt kunnskap om innvandring og om innvandrere i Norge kan bidra til å skape større forståelse og til å bekjempe myter og rasisme». (Larsen & Slåtten, 2019 s.103) Det er behov for mer kunnskap om det flerkulturelle aspektet for å greie å bekjempe disse mytene, rasismen, fremmedfrykten, også videre. Når det er snakk om mangel av kunnskap så ser vi at flertallet av informantene at deres forhold til barnehagen og skolen viser en del mangel av det flerkulturelle kunnskapen. Det vises at institusjonene ikke vært flinke med å synliggjøre det flerkulturelle og inkludere deres flerkulturelle bakgrunn. Det er både mangel av flerkulturell forståelse blant barn, ansatte og foreldre. Det som kreves at det er tettere samarbeid med hverandre hvor ansatte fra disse institusjonene stiller krav om økt kunnskap om flerkulturell forståelse og prøve å inkludere foreldrene mer i arbeidet for å øke flerkulturelle forståelsen blant barna og ansatte. Dette styrker både stoltheten og identiteten blant de krysskulturelle barna og vise at det er ikke noe skam eller negativt og annet språk, mat eller musikk, men at vi som samfunnsborgere tar det imot med åpne armer. Slikt arbeid rettes ikke bare imot enkelt flerkulturelle barns oppvekst, men også øke kunnskapen om flerkulturelle aspektet og bekjempe de utfordringene nevnt i 4.3 slik som rasisme, undertrykkelse og fremmedfrykt. Denne oppgaven belyser hvordan tar vi imot flerkulturelle barn på institusjonene og hva burde man gjøre for å oppnå det beste resultatet!

6.0 Avslutning

Denne bachelor oppgaven har jeg tatt for meg temaet flerkulturelt forståelse for barn i barnehage og skole. Dette er med tanke på hvordan har unge flerkulturelle voksne i dag opplevde som barn integreringen ved disse institusjonene. Med gjennomføring av kvalitativt intervju så fikk jeg dype svar fra informantene til å bruke for å svar på problemstillingen. Materialet jeg hadde var både berikende og mangfoldig med masse å hente fra. Utfordringen var at jeg kanskje hadde en del informanter å starte med, men jeg var bevist på det siden jeg ville få en del ulike perspektiver og opplevelser som jeg kunne

velge mellom som var viktigst i forhold til problemstillingen. Gjennom dette arbeidet har jeg lært så mye og har selv beriket og økt min egen ønske om kunnskap om flerkulturell forståelse. Dette har vært en lidenskap som jeg har alltid ville forske om. Alt jeg har lært fra litteraturen, forskningen og prosessen skal jeg ta med videre i livet. Dette temaet blir bare enda mer relevant, og det har behov for at flere ønsker å lære om denne kunnskapen.

Jeg håper at leseren har fått lært litt om flerkulturell forståelse, hva det innebærer og hvor viktig og relevant det er i dag. Om du kjenner eller jobber med noen flerkulturelle så gjerne lytt og lær. Det er mange flerkulturelle som er stolte og vill gjerne fortelle deg om deres identitet og kultur. Vi lever i et mangfoldig samfunn og vi trenger økt kunnskap rundt dette temaet.

7.0 Litteraturliste

- Aasen, J. (2003). Flerkulturell pedagogikk, - en innføring. Vallset: Opplandske Bokforlag
- Brenna, L. R. (2008) MANZIL, mangfoldig ledelse og utvikling. Oslo: Cappelen Damm
- Båtnes, P. I. Egden, S. (2014) Flerkulturell forståelse i praksis. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Eriksen T. H. (2005). Flerkulturell forståelse. (3.utg) Oslo: Universitetsforlaget
- Fandrem, H. (2011) Mangfold og mestring i barnehage og skole: migrasjon som risikofaktor og ressurs. Kristiansand: Høyskoleforlaget
- Johannessen, A. Tufte, P. A. Veiden, P. (2006) Å forstå samfunnsforskning. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Johannessen, A. Christoffersen, L. Tufte, P. A. (2016) Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode. Oslo: Abstrakt
- Kibsgaard, S. Husby, O. (2014). Norsk som andrespråk, barnehage og barnetrinn. (3.utg) Oslo: Universitetsforlaget
- Larsen, A. K. (2017) En enklere metode. Bergen: Fagbokforlaget
- Larsen, A. K. Slåtten, M. V. (2019) En bok om oppvekst. (5.utg) Bergen: Fagbokforlaget
- Lund, A. B. (2017) Mangfold gjennom anerkjennelse og inkludering i skolen. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Pang, X. (2022) Tja, vi elsker. Hentet fra:
<https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/z79A75/flerkulturelle-unge-tja-vi-elsker>
- Salole, L. (2018) Identitet og tilhørighet. (2.utg) Oslo: Gyldendal akademisk

Salole, L. (2020) Cross Cultural Kids, en bok for deg som vokser opp med flere kulturer. Oslo: Gyldendal

Solvang, F. (2022, 8. februar). Neker å være norsk. NRK. Hentet fra:

<https://tv.nrk.no/serie/debatten/202202/NNFA51020822/avspiller>

statistisk sentralbyrå. (u.d.). *ssb.no*. Hentet fra statistisk sentralbyrå:

<https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring> og

<https://www.ssb.no/utdanning/statistikker/barnehager>

Utdanningsdirektoratet. (2017). Rammeplan for barnehagen. Innhold og oppgaver. Hentet fra

<https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/rammeplan-for-barnehagen-bokmal2017.pdf>

8.0 Vedlegg

Intervju guide

Dette intervjuet inneholder 17 spørsmål som dreier seg rundt det flerkulturelle aspektet, vi går dypere inn på hva ditt personlige forhold er til din flerkulturelle bakgrunn, oppveksten, barnehage- og skolegangen, generelt om integrering og hva slags utfordringer og fordeler du har hatt med å være flerkulturell.

Her er par spørsmål og stikkord som intervjuet inneholder:

Hva er ditt forhold til din flerkulturelle bakgrunn?

Hva er dine tanker rundt integreringen av andre flerkulturelle barn i Norge i dag?

Tenk litt på oppvekst, utfordringer, fordommer og fordeler

Har barnehage- og skolesystemet vært støttende og kunnskapsrikt i forhold til din og andres flerkulturelle bakgrunn?

DronningMaudsMinne

HØGSKOLE FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNING

Vil du delta i bachelorprosjektet

Er jeg velkommen?

Har flerkulturelle barn blitt godt tatt imot i institusjoner som barnehage og skole?

Formål

Jeg skal skrive en bachelor Dronning Mauds Minne høgskole for barnehagelærerutdanning. Oppgaven skal inneholde ca. 9000-10000 ord. Temaet for oppgaven er om flerkulturelt forståelse, hvordan kan vi komme i møte med flerkulturelle barn og hva vill det si å være flerkulturell. Hva innebærer det? Jeg skal gjennomføre 9 intervjuer for å samle inn svar for å besvare problemstillingen.

Min problemstilling er:

«Hvordan opplevde unge flerkulturelle voksne integrering? I institusjonene som barnehage og skole? Et tilbakeblikk.»

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning er ansvarlig for prosjektet.

Hva innebærer det for deg å delta?

Bruk av metode vill være intervju. Det er ca. 17-20 spørsmål og det ta deg ca. 30-45 minutter.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke ditt samtykke fram til prosjektets slutt, uten å oppgi noen grunn.

Hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Jeg/vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene jeg/vi har fortalt om i dette skrivet. Jeg/vi behandler opplysningene konfidensielt og alle navn anonymiseres.

Prosjektet skal avsluttes [29.04.22].

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(Veileder)

Cecilie Fodstad & Marit Kanstad

Student

Noah Vukovic

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet [sett inn tittel]. Jeg samtykker til:

- å delta i (*sett inn aktuell metode, f.eks. intervju, spørreskjema, observasjon*).

Dato:

Siden prosjektet ikke er behandlet av NSD, kan jeg/vi ikke innhente din underskrift. Samtykket blir derfor gitt ved at du krysser av i boksen ovenfor.